

BREDASCHE

STAAT-LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Donderdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

9 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIS, den 5den Februarij.

Gisteren avond is de groote deputatie der kamer van gedeputeerden bij den koning toegelaten, om hem het adres van antwoord op de openingsaanspraak aan te bieden. De koning heeft na de voorlezing van het stuk geantwoord:

» Mijne heeren de gedeputeerden, niets kon mijn hart meer voldoening geven dan de gevoelens welke gij, mij komt uitdrukken, en niets zou geschikter zijn om de smartelijke leegte bij mij ontstaan, aan te vullen, dan de maatregelen die gij, met zooveel spoed en ijver neemt; 'tis mij een genoegen u de betuiging mijner erkentelijkheid en die van Frankrijk te herhalen voor die krachtige toegewegen gezindheid die onze instellingen heeft voltooid en versterkt. Met die volkomen eendragt van alle staatsmagten, met die medewerking waarvan gij mij op nieuw de waarborgen komt brengen, zullen wij ons vaderland bij voortdoring al die weldaden doen genieten, die het beheer van orde en wetten hetzelfde verzekeren, en het behoud van den algemeenen vrede.»

's Konings antwoord werd met gejuich van de talrijke leden der gedeputeerdenkamer begroet, die zich bij de deputatie aangesloten hadden.

— De kamer der gedeputeerden heeft in hare zitting van gisteren een wetsontwerp tot vermeerdering van het wapen der gendarmerie aangenomen. Door den grootregulbewaarder en den minister van finantien werden eenige ontwerpen van binnenlandsch belang aangeboden.

In de bureaux der kamer heeft men twee ontwerpen onderzocht, die heide den bijval der leden hebben verworven; het een strekt om aan den minister van binnenlandsche zaken een crediet van 200,000 fr. te verleenen ten behoeve van een aantal departementen die door inundaties geleden hebben; bij het tweede wordt eene som van 478,000 fr. aangevraagd, om met eene vroeger toegestane som van 1,286,000 fr. te strekken tot de vervaardiging van steenslotgeweren in percussiegeweren. Met deze som zullen 280,000 geweren kunnen veranderd worden. Frankrijk is onder dit opzigt bijna alle andere mogendheden vooruit. Reeds is het geheele leger in Frankrijk en in Algerie met percussiegeweren gewapend, bovendien bezit het land eene reservovoorraad van 127,295 geweren. Weinige bedenkingen zijn tegen dit ontwerp in het midden gebracht. Een der leden heeft gevraagd of de vervaardiging der zundkapjes niet na-deelig voor de gezondheid der soldaten was, doch werd door den heer *Liadières*, een officier der genie, deswege volkomen gerustgesteld.

— De verontrustende geruchten gisteren omtrent den toestand van Barcelona verspreid, blijken grootendeels overdreven te zijn geweest. Blijkens de nadere berichten bepaalt zich het voorgevallene tot den moord aan een officier van het garnizoen gepleegd, terwijl eenige soldaten in bijzondere vechtpartijen met de inwoners mishandeld en gekwetst zouden zijn geworden, maar overigens is er geen nieuwe opstand uitgebarsten, noch is de bevolking weder met het garnizoen slaags geweest. — De dagbladen van Barcelona blijven steeds protesteren tegen de geweldige inning der contributie. De *Constitucional* zijne stem uit naam van zoovele duizende families, die onder het bezwaar der geldheffing gebukt gaan, verheffende, rigt zich regtstreeks tot den generaal *Seoane*, zeggende onder anderen: Uit naam der menscheeljkheid, uit naam der algemeene eer, blijf niet doof voor deze klagten. Vroeger of later zal God u rekenschap vragen voor de tranen die gij doet storten. Reeds hebben onze districtsalcaden, die voorbeelden, zijn van deugd en vastheid, de gevangenis verkozen tegen de schande van de onderdrukkers hunner medeburgers te zijn, zij hebben dit niet gedaan uit een geest van stelselmatigen tegenstand, niet door den geest van gedreven welke ons doet schrijven; 'tis de men om het recht die wij doen hooren. Wij zullen tusschen het recht en de geweld, tusschen de eer en de schande, tusschen de raad verkiezen.

Van den 6den. — Heden waren een groot getal gedeputeerden en ook eenige ministers in de conferentiezaal tegenwoordig. De in de twee jongste bladen verspreide verontrustende geruchten nopens den staat onzer betrekkingen met Spanje en nopens nieuwe onlusten in Barcelona, maakten het onderwerp der gesprekken uit, en werden meerendeels gelogensträft. Men zeide, dat de heer *Hernandez* zijne passen niet had gevraagd, en dat hij volstrekt geen bepaald antwoord op de vraag om genoegdoening door het Spaansch kabinet aan het Fransch gouvernement gedaan, bekomen had.

Het ministerieel *Journal des Débats* laat zich heden volgenderwijs over onze betrekkingen met Spanje uit:

» Men weet welke moeilijkheden het zijn die het fransche en het spaansche gouvernement verdeelen. Ten dien aanzien is de waarheid thans algemeen bekend. 't Geen men daarbij voegt verdient niet het minste vertrouwen, en de tijdingen die men verziut hebben evenveel waarde als den raad dien men aan het ministerie geeft.

» Wij meenen recht te hebben te bevestigen, dat het fransche gouvernement bewijzen gegeven heeft en tot het laatste toe zal geven van de lofwaardigste gematigdheid. Het heeft aan de kamer der gedeputeerden gevraagd om de zinsnede betrekkelijk Spanje niet te bediscussieren, juist om den twist niet te verergeren. Het heeft niet gewild, dat bij den staat van gisting waarin de gemoederen in eene stad als Barcelona verkeeren, een zonder kwade bedoeling van de fransche tribune gezegd woord, het een eener betreurenswaardige wanorde wierd. Het kabinet weet zeer goed welke gevolgen eene volslagen breuk in de diplomatieke betrekkingen van twee volken zou naar zich sleepen die over eene lengte van tachtig uren aan elkander grenzen, wanneer eene strikte waakzaamheid over zulk eene groote ruimte moet uitgeoefend worden, daar zoovele bijzondere toevallen, zoovele hartstogten, in weérwil van den wil des gouvernementen, den toestand ingewikkeld kunnen maken. Maar het fransche kabinet heeft het spaansche kabinet den hoon nog niet aangedaan, het minder helderziende of minder voorzigtig te achten. Dastout, heeft het niet willen overhaasten; daarom heeft het om de kamer voorgesteld de spaansche kwestie niet te bediscussieren, want onmogelijk zou men de grenzen van een parlementair debat kunnen afbakenen. Wij herhalen het, en al de leden van het kabinet dragen de duidelijke blijken van zijne vredelievende en welwillende gezindheid, van zijne levendige begeerte om de vriendschappelijke betrekkingen, tusschen de beide landen te onderhouden. Het heeft nog recht te hopen, dat het voortbehouden en stilzwijgen, welke men hetzelfde hier ten kwade dacht, door het spaansch gouvernement billijker zullen erkend worden.

Hetzelfde blad zegt verder, in antwoord op eene aanbeveling van den *Constitutionnel*, dat het gouvernement toch voorzigtig en gematigd in zijn gedrag jegens Spanje mogt zijn, » dat hetzelfde niet alleen voorzigtig en gematigd wezen zal, maar gewis ook krachtig en bepaaldelijk niet aan den lafhartigen raad zal gehoor geven, om den franschen consul te Barcelona op te offeren.»

— De bijzondere tijdingen uit Madrid gaan tot den 30sten Januarij. De ministers hadden onder voorzitting van den regent, een raad gehouden die vijf uren lang geduurd had, doch waaromtrent niets was uitgelekt. — De heeren *Cortina* en zijne staatkundige vrienden hebben uit naam van de meerderheid der voormalige *Cortina* manifest uitgevaardigd. In dit uitvoerig stuk verlangt men het afschaffen van den troon en der constitutie en het regentschap van den koning der overwinning tot den 10den October 1844, voort te groeten, en te bieden voor de parlementaire instellingen, enz.

— Ter beurze van heden (6 Februarij) waren gesteld: 3 pCt. 120,60; 3 pCt. 79,60; Nap. r. 106,70; Spanje 24; Rom. r. 105,70.

E. N. G. B. L. A. D.

LONDEN den 7den Februarij.

sloten had de legenwoordige graanwetten te blijven behouden, of dat hij alleen weigerde zich tot eene toekomstige verandering daarin te verbinden. De Minister hernam, dat hij in de beantwoording dezer vraag geene zwaarigheid vond. Het was zijn voornemen niet gedurende de nu aangevangen Zitting eenige verandering in genoemde wetten te maken, naardien, volgens zijn gevoelen, de bedenkingen, vroeger tegen de rijzende en dalende schaal aangevoerd, door de ondervinding niet bevestigd waren. Nogtans zou hij zichzelve nooit onherroepelijk tot de handhaving van eenige wet hoegenaamd verbinden, dewijl hij daardoor den weg zou alsluiten om voordeel uit de lessen der ondervinding te trekken.

Het in de troonrede vervat bericht, wegens het sluiten van een commercie-traktaat met Rusland, heeft den handelstand evenzeer verrast als genoeg gegeven, te meer dewijl het gerucht de negotiatien dienaangaande niet vooraf had doen kennen. Ook vleit men zich dat de zinsnede in genoemde aanspraak, tot het niet langer bezetten der landen ten westen van den Indus betrekkelijk, het oogmerk voerspelt om een parlementair onderzoek naar het gedrag der voormalige hooge autoriteiten in Engelsch Oostindië toe te laten.

— Te Manchester is laatstleden Woensdag door de tegenstanders der graanwetten een groote maaltijd gehouden, waar het aan geene aanspraken heeft ontbroken, en die, onder anderen, door den heer D. O'Connell en den generaal sir de Lacy Evans bijgewoond is.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 94¼; Ned. 2½ pCt. 53⅞; dito 5 pCt. 103¼; Spanje 18⅞; Columb. 23¾; Braz. 75½; Mex. 31⅞.

BELGIE.

BRUSSEL, den 7den Februarij.

De kamer der vertegenwoordigers is gisteren uithoofde van het ongenoegzaam getal leden niet kunnen vergaderen.

In de zitting van den senaat heeft de minister van buitenlandsche zaken het woord gevraagd, en gezegd dat hij de kamer de belangrijke tijding moest mededeelen dat de uitwisseling der ratificatien van het traktaat met de Nederlanden gesloten zondag 11. had plaats gehad.

De senaat heeft vervolgens beraadslaagd over het ontwerp voor kanalisatie van Kempenland en moet heden de discussie daarover voortzetten.

NEDERLANDEN.

DEBATA, den 8ten Februarij.

Bij de opening der Zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de heer van Dam van Isselt het volgende voorstel gedaan, ten behoorlijken tijde aan den voorzitter ingezonden:

« Bij de daarstelling van een gewijzigd reglement van orde voor de tweede kamer der Staten-Generaal, is deze vergadering vooral daarop bedacht geweest, om, bij de behandeling van de voorstellen der Regering, het daar henen te leiden, dat de meening en de bedoelingen der meerderheid duidelijker zouden uitkomen en kenbaar worden, dan zulks bij de vroegere processen-verbaal der afdeelingen het geval was. In die processen-verbaal werden al de bijzondere gevoelens en meeningen der individuele leden opgenomen, waaruit voor de voorzitters der afdeelingen groot ongerijf, en voor de Regering groote moeilijkheden geboren werden. De eersten, toch, wa en niets meer dan de secretarissen hunner afdeeling, en hadden aanhoudend te kampen met de ontevredenheid der leden, die telkens te kennen gaven, dat hunne meening of niet duidelijk of niet breedvoerig genoeg in het proces-verbaal was opgegeven. De Regering moest eerst die opeenstapeling van redeneringen en argumenten, *rudis indigestaque moles*, de meening der vergadering, trachten op te sporen. Wij zagen het dikwerf gebeuren, dat men bij het wijzigen der wetsontwerpen, naar het vervangen van sommigen, de onverenigbaarheid van anderen in groote mate had opgewekt, en bij het bieden en leeren over punten en artikelen, ging de eenheid van beginsel in de wetten niet zelden te loor.

« In het IVde hoofdstuk van het nieuwe reglement werden, naar mijne wijs van zien, betere en doelmatiger bepalingen vastgesteld. De vroegere omslagtige processen-verbaal werden afgeschaft, en de centrale afdeeling, door de presidenten der afdeelingen en de rapporteurs voorgelicht, maakt een voorloopig verslag op van de vraagpunten, welke beslissing op de beoordeeling van het wetsontwerp invloed kan hebben, en van de veranderingen en verbeteringen die verlangd mogten zijn (art. 75).

« Daar het echter als van zelve sprak, dat geen lid dezer vergadering kon worden verkort in zijn regt, om zijne bijzondere meening over een wetsontwerp, en aan zijne medeleden en aan de Regering kenbaar te maken, werd in art. 73 bepaald, dat het aan de leden zou vrijstaan, aan den rapporteur zoodanige in de afdeeling voorgelezene nota's over het in behandeling zijnde onderwerp ter hand te stellen: als zij zouden verlangen.

« Deze bepaling was billijk en doelmatig. Reeds vroeger was het gebruikelijk, dat sommige leden hun gevoelens in bijzondere nota's onder ontwikkelen; hoewel zulks toen minder noodzakelijk was,

daar ieders individuele meening in het proces-verbaal der afdeeling werd opgenomen. Toen echter de processen-verbaal werden afgeschaft, was het dringend noodzakelijk, zoodanige bepaling opzettelijk in het reglement op te nemen, opdat niemand verstoken zou zijn van de gelegenheid, om zijne zienswijs aan allen bekend te maken, die daarbij belang hebben.

« Bij de behandeling van het nu goedgekeurde traktaat met Belgie maakten sommige leden van hunne bevoegdheid gebruik, en gaven nota's aan de rapporteurs hunner afdeelingen, die dan ook bij het voorloopig verslag der centrale afdeeling gedrukt zijn.

« Bij dat voorloopig verslag was mijne aandacht bijzonder gevallen op de uitdrukkingen, voorkomende, onder anderen, op pag. 7 en 11, waar gezegd wordt: dat de centrale afdeeling zich verplicht rekende, de nota's B, C, D en F ter kennis van de leden van de kamer en van de Regering te moeten brengen.

« Hoewel ik deze uitdrukkingen beschouwde als in geheel zonder strekking en als in den stijl van het stuk voegende; als eene *tour-nure de phrase*, zoo als de Franschen dit noemen, meende ik echter, in Uwe vergadering van den 4 dezer, de aandacht van U Edel Mogende daarop te moeten vestigen, omdat men niet alleen het kwade, maar ook den schijn van het kwaad moet vermijden: maar vooral omdat men, bij het in werking brengen van nieuwe bepalingen, zich duidelijk over den geest en de strekking derzelve moet verstaan.

« Met de grootste verbazing, echter, heb ik, te diar gelegenheid door onderscheidene leden der centrale afdeeling vernomen, dat de bovenvermelde uitdrukkingen niet bij toeval in het voorloopig verslag werden gebezigd; maar dat zij daar stonden als een uitloeijsel van de laatste zinsnede van art. 73, waaruit de centrale afdeeling de bevoegdheid heeft gehad, om de nota's van de leden dezer vergadering te beoordeelen, die goed of af te keuren, en daarvan (naar de uitdrukking, door een lid der centrale afdeeling gebezigd en nader toegelicht), daarvan zoodanig gebruik te maken, als zij nuttig en noodig zou oordeelen.

« Zoodanige nitlegging van art. 79, Edel Mog. Heeren, is strijdig niet alleen met onze vrijheid, maar zij is strijdig met onzen plicht. Wij hebben geene bevoegdheid, om datgene wat wij, in het belang des Vaderlands, aan de Regering meenen kenbaar te moeten maken, te onderwerpen aan de beoordeeling en aan de goedkeuring van anderen.

« Indien de opvatting van de centrale afdeeling omtrent het 73ste artikel van ons reglement juist ware, dan zouden wij eene magtgeving hebben, onbestaanbaar met die gelijkheid van regten van al de leden der Staten-Generaal, die de grondzuil uitmaken van deze vergadering. Onze voorzitter is zelfs niets meer dan de eerste onder zij e gelijken.

« Ik breng gaarne hulde aan de opregte bedoelingen van mijne medeleden, waaruit op dit oogenblik de centrale afdeeling is zamengesteld. Ik leg gaarne de verklaring af, dat ik niet geloof, dat zij een inquisitoriaal gezag over de leden dezer kamer zouden willen uitoefenen, en ik neem het aan, dat zij, met volle overtuiging, hebben gemeend, dat zij geheel handelden naar de voorschriften van art. 73 van het reglement, toen zij de censuur over de nota's hunner medeleden in deze kamer hebben ingesteld.

« Ik moet echter gelooven, dat ook zij, bij nader inzien, zullen begrijpen, dat het nooit in de bedoeling van deze vergadering kan zijn gelegen geweest eenen zoodanigen zin te hechten aan de laatste bepaling van art. 75, waardoor het individueel gevoelen der leden, nota's ontwikkeld, door de centrale afdeeling zou kunnen worden geïmprobeerd en alzoo aan de kennisgeving van de kamer en van de Regering worden onttrokken.

Door den loop der discussien en door het uitgebragt gevoelen dezer vergadering, die geene dadelijke beslissing van het vraagpunt wilde, genoodzaakt om mijn gevoelens in een opzettelijk daartoe gedaan voorstel te vervatten, heb ik dan ook niet kunnen besluiten om eene wijziging van het 73ste artikel van ons reglement aan deze vergadering voor te stellen; dat artikel toch bevat goede en doelmatige voorschriften. Ik zal mij dus daarbij bepalen, dat ik aan U Edel Mog. verzoeken wil te willen verklaren, dat zij zich vereenigen met de navolgende nitlegging van den geest en van het doel van het 73ste artikel.

« De nota's der leden in de afdeelingen voorgelezen, over de in » beraadslaging zijnde ontwerpen en welke aan de rapporteurs wor- » den ter hand gesteld, zullen door deze aan de centrale afdeeling » worden medegedeeld, opdat zij daarvan zoodanig gebruik make, » als zij zal vermenen te behooren, bij het opmaken van hare ver- » slagen. Die nota's zullen echter steeds bij de verslagen worden » gedrukt en een integreerend gedeelte van dezelve uitmaken.

Wordt besloten, dit mak te doen drukken en naar de afdeelingen te verzenden.

« Onderscheidene ingekomen verzoekschriften worden naar de daartoe gestelde Commissie verzonden. Dezelve zijn: van de weduwe van Doest, geborn van Dyk, terugkomende op vroeger ingediende adressen; van grutters, molenaars, bakkers, enz., te Enschede, tegen de bestaande wet nopens het gemaal; van C. van der Dijk, te Haarlem, overleggende een' staat der gebouwde en ontgebouwde

gedommen te Haarlem; van de directie der Katwijksche maatschappij van steurharingvisscherij, die voorziening in het heffen van het patentregt verlangen.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen oter het ontwerp van wet *betrekkelijk de zaken der Maatschappij van Weldadigheid*.

Niemand over dit ontwerp veriangende te spreken, is het woord aan Z. Exc. den *Minister van Binnenlandsche Zaken*.

Z. Exc. befoogt kortelijk, dat het ontwerp de strekking heeft, om ter beschikking van de Regering te stellen die hulpbronnen, welke, ook volgens het oordeel van het afgetreden bestuur der Maatschappij van Weldadigheid, gevorderd zullen worden, om de zaken dier Maatschappij loopende te houden; dat de Regering daardoor wordt in staat gesteld, om met gerustheid alle omstandigheden, die zich ten aanzien der kolonies moeten opdoen, te verbeiden, dat de Regering geene definitive maatregelen zal voorstellen, zonder daartoe door de wetgeving gemagtigd te zijn. Z. Exc. hoopt nog altijd, dat er op de eene of andere wijs, al ware het dan ook door de optreding van een nieuw bestuur der maatschappij, eenige definitive maatregel tot stand gebragt zal kunnen worden.

Daarna is het ontwerp *met algemeente stemmen aangenomen*.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit.

I. Bij monde van den heer *van Harencarspel*: 1°. op een adres van *B. Pool* en andere veenlieden in Vriesland, bezwaren bevattende tegen den accijns op den turf; 2°. op een adres van *R. P. de Vries c. s.*, schippers te Amsterdam, eene herziening nopens de verordeningen op de scheepvaart verlangende. — Beide verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd en de verslagen gedrukt.

II. Bij monde van den heer *Boreel*: 1°. op een adres van *A. Luyton*, officier van gezondheid te Neuzen, die zich beklagt, dat hij herhaaldelijk zijn eervol ontslag aangevraagd, doch hetzelfde nie bekomen heeft. Hij verzoekt ten deze de tusschenkomst der kamer.

De commissie stelt voor, omtrent dit verzoekschrift over te gaan tot de orde van den dag, aangezien men, door zich met deze zaak te bemoeijen, in het Koninklijk praerogatief zou treden, aan wien alleen het regt van benoeming en ontslag toekomt.

Tegen deze conclusie zijn de heeren *van Dam van Isselt* en andere leden opgekomen, die vermeenden dat de koning wel het onbepaald regt had om officieren te benoemen en te ontslaan, maar dat dit regt niet zoo ver kon uitgestrekt worden om een officier tegen zijn wil in dienst te houden, terwijl andere leden meenden dat de beoordeeling dezer zaak niet tot de bevoegdheid der kamer behoorde.

Ten laatste is de conclusie der commissie met 30 tegen 27 stemmen verworpen, en dus besloten om het verzoekschrift ter griffie neder te leggen. Een tweede voorstel, strekkende om dat stuk te verzenden aan Zijne Excellentie den Heere Minister van Oorlog, is met 29 tegen 27 stemmen verworpen.

Nog de heer *Boreel* doet verslag op een adres van *van Driel*, c. s., branders te Delfshaven, tegen de ontwerpen van wet betrekkelijk het patentregt en de grondbelasting. — Griffie en drukken van het verslag.

III. Bij monde van den heer *Menso*:

1°. Op het stuk van *B. Camerlink*, gepensioneerd officier te Harderwijk, bijlage indienende omtrent een vroeger ingediend plan tot vermindering der staatschuld.

2°. Op een adres van *A. de Jong, Wz.* en andere handelaars in gedistilleerd te Leenwarden, tegen de accijns wet op het gedistilleerd;

En 3°. Op een adres van *A. Santé Luringh*, verveener te Leek, tot afschaffing van de belasting op den turf.

Deze drie verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd, en het verslag daarvan gedrukt.

De zitting gaat vervolgens tot nadere bijeenroeping uiteen.

— Bij het eerste onderzoek van de voordragt nopens den steenweg van Maastricht tot de Geldersche grenzen, is het denkbeeld, om eenen kruisweg aan te leggen tot daarstelling van eene goede gemeenschap te lande tusschen de onderscheidene gedeelten van het hertogdom Limburg en de overige provincien des Rijks, door genoegzaam alle leden der Tweede Kamer toegejuicht. In de beweegredenen tot deze goedkeuring verschilde men alleen; sommigen verklaarden zich ten voordeele van het ontwerp, als verbetering van de defensie des Rijks; anderen zagen meer op den handelsbloei en de meerdere nijverheid, die uit het bestaan van den weg zou onts aan enz.

Eenige leden hebben gevraagd, welke redenen de Regering genoopt hadden, om den aanleg van den weg op den regter Maasoever te bepalen? In het belang der militaire verdediging althans, meenden die leden, zou een weg van den linker Maasoever van Luik tot Venlo, in verband met de aldaar gelegen Peellanden niet minder aan het oogmerk voldoen. De weg zou dan ook over een minder hobberenden grond loopen.

Men vroeg ook, welke soort van weg de Regering zou doen aanleggen? Een *straat- of steenweg*. Men stelde een griendweg als min

Op de begrooting van kosten zijn vele aanmerkingen gevallen. Men achtte die begrooting onvolledig, en meende, dat de bijdragen der belanghebbende gemeenten daarbij meer specifiek zouden behooren te worden opgegeven. Men achtte mitsdien de raming van kosten bijzonder hoog. Men begreep niet, waarom de aanleg van eenen kunstweg op eene leugte van ongeveer negen uren, eene som van f 950,000 zal moeten kosten, dat is ruim driemaal zoo veel als in den regel het geval is. Men verlangde de buitengewone moeilijkheden te vernemen, waarmede men hier zou te kampen hebben. Men wenschte omtrent de kosten in het algemeen nadere inlichtingen der Regering. Men merkte ook aan, dat de kosten op ten minste f 950,000 geraamd werden, terwijl de ontworpen geldleening op ten hoogste die som zou worden geopend. Men zag ook tegenstrijdigheid in de sommen, deels op de staatsbegrootingen nopens deze post uitgetrokken, en verklaarden vele leden, dat het bedrag der subsidien van de belanghebbende gemeenten hun bijzonder gering was toegeschenen.

Wat het bedrag der rente betref, meende men, dat die wel op 4½ ten honderd zou kunnen worden gesteld. Men verlangde ook bepaald te zien, in welk jaar de aantegane negotiatie zal aanyangen. Men verlangde ook eene approximative opgaaft te erlangen van de vermoedelijke opbrengsten van den weg.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 30sten Januarij 1842, n°. 46, is aan den majoor-ingenieur *G. W. de Keth* het pensioen verleend, met vergunning tevens om de activiteits-uniform te mogen dragen, en bij besluit van dezelfde dagteekening, n°. 47, is aan den gepensioneerden kapitein *G. van Haarlem* vergund het voortdurend dragen van de activiteits-uniform van het wapen der infanterie, waartoe hij het laatst heeft behoord.

— Bij besluit van den 4ten Februarij, n°. 56, heeft Zijne Majesteit aan *R. Nierstrasz*, op deszelfs verzoek, met 1°. Maart aantaande eervol ontslag verleend als secretaris der kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam, en in deszelfs plaats als zoodanig benoemd *mr. W. C. Mees*.

— Op Dingsdag den 28. Februarij, zal in het lokaal van het provinciaal gouvernement te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed, het slopen van twee vaste bruggen en ophaalbrug over de haven te Breda, gelegen in de strekking van den grooten weg der eerste klasse, N°. 3, en derzelver vervanging door eene draaijende en eene vaste brug.

— Z. M. heeft, naar aanleiding van het request van *Cornelis Avis Dingnumszoon*, wonende te Crommenie c. s., daarbij overleggende een afschrift der op den 4 October 1842, voor den Notaris *S. A. de Mooraz* en getuigen, te Alkmaar verleden akte van oprigting eener naamlooze vennootschap, onder de benaming van de *Noordhollandsche Stoombootmaatschappij*, welke haren hoofdzetel zal hebben te Crommenie, bij besluit van den 17 December 1842; zijne bewilliging aan de boven omschreven vennootschap, en op de bij afschrift ingezonden voormelde akte van oprigting derzelve verleend. Deze maatschappij is aangegaan voor den tijd van twintig jaren, en heeft ten doel het aanleggen van geregelde vaarten met stoomboeten of andere verbeterde middelen van vervoer voor reizigers en koopmanschappij, voorloopig tusschen Alkmaar en Amsterdam, en bij uitbreiding, na bekomen vergunning, tusschen het Nieuwediep en Amsterdam, en de tusschen beide gelegene plaatsen, die daartoe geschikt zullen bevonden worden.

— Den 18 Januarij hebben Zr. Ms. *freget de Rijn* en Zr. M. korvet *Jason*, de reede van Smyrna, waartoe zij van Athene gekomen waren, verlaten en zich begeven naar Malta, om van daar, na quarantaine te hebben gehouden, te vertrekken naar Toulon, en vervolgens de terugreis naar Holland aan te nemen, waar beide schepen in de eerste dagen van Mei terugverwacht worden.

— De koninklijke akademie van wetenschappen te Turyn heeft tot derzelver corresponderend lid benoemd *dr. C. A. Bergsma*, hoogleraar te Utrecht.

— Uit Utrecht schrijft men van gisteren:

De politie heeft gisteren namiddag ter zake van geldsnoeijerij ten zijnen huize gearresteerd den zilversmid *Leeflang*, die, van Leiden gekomen, zich alhier met er woon had nedergezet. De dienstmeid is tevens gevangen medegevoerd.

— Uit Heusden schrijft men het navolgende:

Reeds sedert verscheidene jaren hebben zoo wel in deze stad als vooral op verscheidene dorpen in derzelver omtrek de kinderpokken geheerscht, die wel niet aanboudend voortwoedden, maar zich toch bij herhaling jaarlijks in meerderen of minderen graad openbaarden. Dit jaar vooral heerschen dezelve sterk in het dorp Genderen; de bevolking is daar ongeveer 400 zielen, en men kan rekenen, dat er ruim 50 in den loop van dezen winter door de pokken zijn aangetast. Bij velen, ook volwassenen, aan welke dezelve niet waren ingezet, zij uittermate hevig geweest. Vier zijn er bevestigd, en om de besmetting tegen te gaan zijn dezelve zoo spoedig daarbij begraven. De ziekte blijft nog aanbouden, maar men kan niet zeggen, dat er vele nieuwe zieken zijn. Op den 17den is een ander geval van pokken

dere dorpen als Eethen, Meenw. n, Babilonienbroek hebben geheel dezen winter de mazelen en roodvonk geheerscht, doch deze ziekte was van geene kwaadaardige soort, en, zoo ver bekend is, er niemand aan overleden.

— Uit Luxemburg schrijft men, dat de voorloopige werkzaamheden, betrekkelijk de organisatie van het Luxemburgsche contingent, bijna afgelopen zijnde, het Groothertogelijk bestuur thans de noodige maatregelen heeft genomen om, door middel van miliciens, de kaders van de corpsen infanterie, cavalerie en artillerie aan te vullen, waarbij men tot dusverre een bepaald getal vrijwilligers had ingelijfd. Den 13den en 15den Maart zullen de miliciens geïncorporeerd worden, wanneer het contingent tijdelijk zal gebragt worden op vollen voet van oorlog. Voorts wordt gemeld, dat Z. M. de Koning Groothertog, bij een onlangs genomen besluit, heeft vastgesteld, dat de troepen van het contingent, welke in tijden van oorlog of gevaar bestemd zijn tot de verdediging der vesting Luxemburg, in vreedetijd zullen garnizoen houden: de infanterie te Echternach, de cavalerie te Diekirch en de artillerie te Ettelbruck. De troepen, die tot dusverre bij de inwoners geïnkwartierd zijn, zullen nog in den loop van dit jaar in geschikte kasernes gehuisvest worden. Eindelijk schrijft men nog, dat men zich druk bezig houdt met het maken van den grooten weg, welke, volgens het traktaat met den Duitschen Bond, van den 8ten Februarij 1842, van Ettelbruck naar de Pruisische grenzen door het Groothertogelijk bestuur moet gemaakt worden.

Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

een octrooi, in dato 23 Julij 1842, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *F. J. Hallo* te 's Gravenhage, op de invoering van eene uitvinding, mitsgaders van eene verbetering daaraan toegebragt, bestaande in het vervaardigen van zeer zuiver gaz door het gaz zelf, bestemd tot verlichting en verwarming tevens;

een octrooi, in dato 12 November 1842, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *N. C. Bijl* te Amsterdam, op de uitvinding van een middel om zonder beitel of hamer, op, in en door het marmer, letters, ornamenten enz., te emaillieren;

een octrooi, in dato 16 November 1842, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *J. Casaux* te Valkenburg, op de uitvinding van eene verbetering in den bij het slaan van zoogenaamd patent- of gelijkdragtig touwwerk, gebruikelijken toestel, dienende tot het uitscheren der zaden;

een octrooi, in dato 16 November 1842, voor den tijd van tien jaren verleend aan *J. Needham Taylor*, woonachtig te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck* te Delft, op de invoering van eene nieuwe soort van lijn, bekend onder den naam van zeelijm (*colle-marine*).

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS werden gisteren (7 Februarij) omgezet: Ned. 2½ pCt. 54½; dent. zest. ¾; dito 5 pCt. 101 dent. zest., 76; Sijndik. 4½ pCt. 96½; dito 3½ pCt. 79½; ¾; Hapdelm. 129¼, 130½, 129¼; O. I. 5 pCt. 100½, 5/8; Rijn Spoorw. 92¾, 93; Ardoin 17 ell zest. 5/8; Port. te L. 37; Rusland 4 pCt. 89 ell zest., ¾; Louisiana 59; Braz. 76½.

TE HUUR

terstond te huur, in de nabijheid van Breda, aan den Stratumweg, tusschen Dorst en Oosterhout:

Een **BOTTENVERBLIJF**, bestaande in: twee **BEHANGEN KAMERS**, **OPKAMERTJE**, **KEUKEN**, **KELDER** en een **Grooten TUIN**. Nadere informatiën bij **L. VERMEEREN**, te Breda.

* Bij **L. SCHIERBEEK**, *Provinciale Friesche Courantdrucker te Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

I. **FRIESCHE VOLKS-ALMANAK**, voor het jaar 1843. Achtste Jaargang. De prijs is 75 Cent.

II. **Dr. H. M. DUPARC**: **DIAGNOSTISCH OVRZICHT DER HUIDZIEKTEN**. Prijs f 1,50.

III. **F. WOKK**: **HET FATALISMUS, of DE VOORBESCHIKKING VAN DER MENSCHEN LOT**, bewezen in 192 voorbeelden van het bestaan des vermogens tot voorzagen; benevens: **PSYCHOLOGISCHE PROEVEN, TER VERKLARING VAN DEN VERHOOGDEN TOESTAND DER ZIEL**, welke thans versocht wordt. Prijs f 2,40.

IV. **NIEUWSTE EN VEELVOUDIGER KOPIEER-METHODE**, of aanwijzing, hoe men Brieven, Facturen, Rekeningen, en in een woord, al wat men geschreven is, zonder enige Machine en Kosten in eenige minuten kan kopiëren. Tweede druk f 0,25.

* Bij **BROESE & COMP.**, te Breda, zijn de volgende **NIEUWE WERKEN** voorhanden:

ATLAS VON EUROPA in zwei und achtzig Karten. Herausgegeben von **D. F. W. STREIT**. f 12,00.

SCHUL-ATLAS der Alten Geographie mit historisch-erläuternden, Rand-anmerkungen, von **D. FR. SICKLER** 4^e verbesserte Aufl. » 3,40.

ATLAS über alle Theile der Erde, in 27 Blättern, für Schulen und zum Selbstunterricht, bearbeitet von **E. WAGNER**. » 3,00.

VOLSTÄNDIGER HAND-ATLAS der neuern Erdbeschreibung über alle Theile der Erde, in 86 Blättern, Herausgegeben von **D. K. SOHN**. Preis jeder Lieferung von 4 Blättern. . . . » 67½.

NATURHISTORISCHER ATLAS zum Schulgebrauch mit besonderer Beziehung auf **D. FÜRNBORH'S** Grundzüge der Naturgeschichte, bearbeitet und mit erläuterndem Texte versehen von **D. E. DÖBNER**. » 2,50.

KREIS-KARTEN der Preussischen Monarchie. 1e Lieferung von 4 Blättern. » 2,00.

PHYSIKALISCHER ATLAS von **BERGHAUS**, 1e-8e Liefer. » 32,00.

TRAITÉ COMPLET D'ECRITURES en tous genres et d'ornemens du moyen-âge d'après le système methodique de **J. MIDOLLE**, publié par **TRIBELHORN** à St. Gall. » 14,00.

NEUE VERGLEICHENDE DARSTELLUNG der Architectonischen Ordnungen der Griechen, Römer und neueren Baumeister. Ein Hand- und Lehr-buch für Architekten, Bau-handwerker und Bau-Eleven von **J. M. MAUCH**. » 4,00.

VERZIERUNGEN für ARCHITECTUR, Zimmerdecoration und Eleganz, von **WILHELM STEINHAÜSER**, in 36 Lithogr. Blättern. » 2,00.

ISOMETRISCHE PROJECTIONS-LEHRE. Wissenschaftlich begründet und in ihrer Anwendung auf das technische Zeichnen zum Gebrauche an Schulen, so wie zum Selbstunterrichte bearbeitet von **G. MÖLLINGER**. » 5,40.

CHLORIS PROTOGÆA. Beiträge zur Flora der Vorwelt, 1^e Heft. » 6,70.

ENCYCLOPÄDIE der gesammten Thierheilkunde, unachst für gebildete Landwirthe mit mehr als 300 zum Theil colorirten Abbildungen auf 30 Tafeln von **D. L. WAGENFELD**. In 10 Lieferungen. » 13,00.

VIEHARZENEIBUCH, mit Atlas, neun Stahlstiche. . . » 3,50.

KLEINER GEOGRAPHISCH-STATISTISCHER ATLAS der Preussischen Monarchie, in Zehn Blättern. Zum gebrauch in Volks-, Bürger- und Gelehrten-Schulen. Entworfen von **H. BERGHAUS**. » 1,70.

WAPPEN-ALMANACH der Souverainen, Regenten Europa's. Zweite ausgabe mit Geschlechts-Tabellen und Wappenbeschreibungen. Vermehrt von **G. M. C. MASCH**. » 10,50.

DER NIBELUNGEN Noth illustriert mit Holzschnitten 1^e-7^e Lieferung. » 8,20.

TAFELN zur berechnung der fünf bis sieben ziffrigen Quotienten aller Brüche $\frac{1}{1000}$ und von $\frac{1}{1000} - \frac{1}{10000}$ » 5,00.

NAPOLEONS-ALBUM, Herausgegeben von **EDUARD BRINCKMEIJER**, mit Illustrationen von **H. VERNET**, **V. ADAM**, enz. enz. » 4,00.

ALLGEMEINES VIEHARZNEIBUCH, oder: gründlicher, doch leicht-faszlicher Unterricht, wonach ein jeder Viehbesitzer die Krankheiten seiner Haushiere auf die einfachste und wohlfeilste Weise leicht erkennen und sicher heilen kann von **D. E. WAGENFELD**. Mit neun Tafeln in Stahlstich. » 3,50.

ENCHIRIDION BOTANICUM exhibens Classes et Ordines Plantarum. Auctore **STEPHANO ENDLICHER**. » 9,00.

SCHWEDEN unter **KARL XIV JOHANN**, von **FR. SCHMIDT** » 4,00.

FRANZ, Freyherr von Furstenberg. Dessen Leben und Wirken nebst seinen Schriften über Erziehung und Unterricht von **D. W. ESSER**. » 3,00.

FRIEDRICH'S des Großen resitzergreifung von Schlesien dargestellt von **HEINRICH WUTKE**. Erster Band. Die entwicklung der öffentlichen Verhältnisse Schlesiens, vornämlich unter den Habsburgern. » 4,50.

VIERT JAHRE IN SPANIEN. Die Carlisten ihre Erhebung, ihr Kampf und ihr Untergang. Skizzen und erinnerungen aus dem Bürgerkriege von **A. VON GOBLEN**. » 7,00.

Geschichte des Baijerischen Herzogs und Kurfürsten **MAXIMILIAN DES ERSTEN**. Hauptsächlich nach den urkundlichen Quellen des Königl. geheimen Haus- und Staatsarchives zu München. Von **Freiherrn von ARETIN**. Erster Band. » 4,50.

Diplomatische Geschichte der Polnischen Emigration. . . . » 5,70.

KONSTANTINOREL UND SEINE UMGEBUNGEN, materisch und geschichtlich dargestellt nach dem Englischen des **ROBERT WALKER**. Mit 80 Stahlstichen nach Originalzeichnungen von **THOMAS AELON** und einer Charte vom Bosphorus und der Umgegend von Konstantinopel. » 6,70.